

Een film als pleidooi voor

respect voor laaggeletterden

De cursisten, staand: Bas, Raymond (klassenassistent), Pavel, Harm en Simonetta. Zittend: Hillie en Harry FOTO HUISMAN MEDIA

WINSCHOTEN Volwassenen die niet goed kunnen lezen en schrijven worden vaak met de nek aangekeken. Laaggeletterden uit de regio Winschoten maakten een film.

GEA MEULEMA

„Dan kom ik in de winkel en wil ik pindakaas of zo kopen en dan weet ik niet welk potje ik moet hebben”, zegt Harry (63). „Dan vraag ik een personeelslid om me te helpen, maar die kijken me dan zo dom aan. Ze lopen zo weg. Als je dat een paar keer overkomt, denk je: laat maar.” Hij maakt een wegwerpgebaar met zijn handen.

„Op mijn werk krijg ik wel eens eens een brief van mijn werkleider. Dan vraag ik: wat staat daarin?”, zegt Ellen (36) verontwaardigd. „Sommige collega’s lachen me keihard uit: ‘Kun je niet lezen?!’” Maar

gelukkig zijn er ook collega’s die de brief graag even voorlezen.

Harry en Ellen krijgen sinds drie jaar les in lezen, schrijven en rekenen. Elke donderdagmiddag gaan ze naar Campus Winschoten waar ze les krijgen van Marian Kiewiet, taalhuiscordinator Oldambt en Pekela. Ze zitten in een groep van twaalf volwassenen. De een leest en schrijft op het niveau van een basisschoolleerling van groep 3, anderen hebben het al wat beter onder de knie. Laaggeletterdheid in Nederland komt meer voor dan veel mensen denken. Eén op de zes heeft moeite met lezen, schrijven en/of rekenen.

Om duidelijk te maken wat hun problemen zijn, werkt de klas mee aan het landelijk project VanZelfsprekend. Tien groepen laaggeletterden werd gevraagd waar ze in het dagelijks leven tegenaan lopen. Ze komen zelf met praktijkvoorbeel-

den, oplossingen en tips, en daarvan zijn filmpjes gemaakt.

Het is lastig laaggeletterd te zijn, zeggen de cursisten. In de winkel. Op het werk. Brieven. Al die mailtjes die je krijgt. Alles gaat via internet. „Als je rekeningen krijgt... Waar gaat het over?”, zegt Henk (63). „Mijn vrouw helpt me, maar wat als zij er niet meer is?” „Als je niet kunt lezen, krijg je gewoon een stempel”, zegt Simonetta (37). „Je hoort er niet bij. Ze doen alsof je zwakbegaafd bent.”

Iedereen knikt. Ze raakt een teer punt. Als je niet kunt lezen en schrijven, word je niet serieus genomen, zeggen ze. Dan hebben mensen geen respect voor je. Mensen denken dat laaggeletterden dom zijn of ‘een stelletje mongolen’, zoals Bas (49) het zegt. Dus deden ze graag mee aan het filmpje waarin ze zelf de hoofdrollen spelen. In hun film zitten ze in een restaurant en geeft de

ober ze een menukaart. Maar wat bestel je als je de kaart nauwelijks kunt lezen? Dan moet de ober de kaart voorlezen of zelf vertellen wat er te verkrijgen is, vinden ze.

Ze hopen dat de de film wat oplevert. „Veel mensen schamen zich dat ze niet goed kunnen lezen en schrijven. Ik hoop dat na de film meer mensen naar school of les gaan”, zegt Ellen.

Filmpjes online

Aan het project VanZelfsprekend doen tien groepen laaggeletterden uit heel Nederland mee. In het Noorden een groep uit Winschoten en een uit Hoogeveen. Het publiek kan vanaf vandaag tot 12 maart stemmen op het beste filmpje en een vakjury maakt een keuze. De filmpjes zijn te vinden op: www.telmeemettaal.nl